

ABIKS UUEL ALGUSEL

ITALIA

Eesti Töötukassa

Selle voldiku eesmärk on pakkuda kasulikku teavet Itaaliasse tööle minekuks. Siin tutvustatakse toimingud, mis tuleb enne ja pärast Itaaliasse saabumist teha. Samuti loetletakse kasulikke aadresse, kuhu abi saamiseks pöörduda.

FAKTE ITAALIA KOHTA

Itaalia Vabariik on riik Euroopas. Itaalia asub 800 km Vahemerre ulatuval saapakujulisel Apenniini poolsaarel. Põhjas moodustavad loodusliku piiri Alpid. Itaaliale kuuluvad Sitsiilia, Sardiinia ja hulk väiksemaid saari. Itaalias on 20 maakonda, mis omakorda jagunevad 93 provintsiks.

Pindala: 301 230 km²

Rahvaarv: 60 650 547

Riigi keel: itaalia keel

Pealinn: Rooma

MIDA ON VAJA ENNE ITAALIASSE TÖÖLEMINEKUT TEADA

Teavet on võimalik saada EURES (*European Employment Services*) süsteemi abil, mis on loodud Euroopa Komisjoni poolt, eesmärgiga lihtsustada töötajate vaba liikumist. EURES süsteem on keskne andmebaas, kus on:

- juurdepääs töökohtadele/töopakumistele üle terve Euroopa, sh Itaalia
- info elamis- ja töötingimuste kohta Euroopa riikides

Kui soovite individuaalset nõustamist, võite pöörduda Töötukassa esindusse, kus töötavad EURES nõustajad (vaata eures.europa.eu ja www.eures.ee).

Euroopa Liidu kodanikud ja nende pereliikmed ei vaja Itaalias elamiseks ja töötamiseks elamis- ega töölouba. Eestis ajutise või alalise elamisloa alusel viibivatel isikutel, kes ei ole EL kodanikud, tuleb Itaalias töötamiseks taotleda töölouba. EL kodanikel on elamisõigus Itaalias juhul, kui ollakse Itaalias kas töövõtja, ettevõtja, õppija või on olemas piisavalt elatusvahendeid.

Saabumine

Alates 01.05.2004 ei vaja Eesti kodanik Itaalias töötamiseks elamis- ega töölouba ning võib töötada samadel tingimustel kui Itaalia kodanik. Eesti kodanikul, kes soovib elada või töötada Itaalias, peab olema kehtiv pass või ID-kaart.

Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonna kodanikud, kes soovivad riigis viibida vähem kui 3 kuud, peaksid informeerima kohalikke **politseijaoskonda** riigis viibimisest. Politseijaoskonnas väljastatakse dokument, mis kinnitab õigust viibida Itaalias kuni kolm kuud. Dokumenti tuleb kaasas kanda vajadusel ametivõimudele esitamiseks. Juhul kui jätate end registreerimata eeldatakse, et viibite riigis kauem kui kolm kuud.

Juhul, kui Eesti kodanik soovib Itaaliasse elama, tööle või õppima asuda **kauemaks kui 3 kuud**, tuleb riigis viibimine registreerida elukohajärgse kommuuni **rahvastikuregistris** (*anagrafe*). Registreerimiseks on vajalik esitada töötamist või õppimist tõendavad dokumendid, vajadusel tõendid raha, ravikindlustuse, elukoha olemasolu kohta ning vajadusel kaasatulevate pereliikmete andmed.

Vajadusel saab täiendavat infot politseiosakondadest või Itaalia välisministeeriumist aadressil www.esteri.it ning www.poliziadistato.it.

TÖÖALASED ÕIGUSED

Ametlik tööaja kestus on 40 tundi nädalas, kollektiivlepingutega võib olla kokku lepitud väiksemas töötundide arvus.

Kollektiivlepingutega, mis sõlmitakse **iga kolme aasta** tagant ametiühingute ja tööandjate organisatsioonide vahel, kehtestatakse riiklikul tasemel erinevate majandussektorite palgatariffid (miinimumpalk), tööeeskirjad ja töötingimused. Kollektiivlepingute kohta on võimalik infot leida www.portalecnel.it.

Kui töötaja asub tööle pikemaks perioodiks kui üks kuu, peab tööandja temaga sõlmima **kirjaliku töölepingu**, see peab toimuma hiljemalt kahe kuu jooksul esimesest töötamise päevast arvates. Kui töötajale rakendatakse **katseaega**, tuleb see töölepingus eraldi punktina välja tuua.

Töölepingus peavad kirjas olema:

- töötaja ja tööandja nimed
- töösuhte alguskuupäev
- palgamäär ja maksmise sagedus
- töötunnid
- puhkust ja haigust puudutav info
- töötaja ning tööandja etteteatamisajad töösuhte lõpetamiseks
- ametinimetus ning lühikene töökirjeldus
- tähtjalise lepingu puhul töösuhte lõpukuupäev
- info kollektiivsete lepingute kohta, mis mõjutavad töötaja õigusi ja tingimusi.

MAKSUD

Itaalias kehtib astmeline tulumaks, aastal 2012 jääb maksumäär 23-43% vahele. Käesoleval aastal on maksumäärad järgmised:

23%-ga maksustatakse sissetulek	0 - 15 000 EUR
27%-ga maksustatakse sissetulek	15 001 – 28 000 EUR
38%-ga maksustatakse sissetulek	28 001 - 55 000 EUR
41%-ga maksustatakse sissetulek	55 001 - 75 000 EUR
43%-ga maksustatakse sissetulek	75 001 ja enam EUR

Tööandja peab töötaja palgast kinni pidama sotsiaalmaksu:

Palgatöötaja puhul on tööandja panus 30% palgast ja töötaja panus 10% palgast.

Füüsilisest isikust ettevõtja maksuprotsent jääb vahemikku 17%-26.7%

Käibemaksu suurus on üldjuhul 21%.

Lisaks kehtivad veel näiteks pärandimaks (4-8% varade väärtusest) ja kinnisvaramaks, mis on kehtiv nii residentidele kui ka mitteresidentidele. Maksu tuleb maksta nii omatavate hoonete kui ka maa eest. Maksu suurus sõltub omavalitsusest (jääb vahemikku 0,04- 0,07%).

Maksusoodustused sõltuvad perekonnaseisust, tervislikust seisundist, haridusest jms. Maksusoodustusi ettevõtjatele tehakse teadus- ja arendustegevuses ning ettevõtluses mahajäänud piirkondades. Telefoniraamatust on võimalik leida kohalikke maksuameti kontoreid *‘Uffici Finanziari’* alt.

Tasub teada, et viibides Itaalias kauem kui 3 kuud töötamise eesmärgil või juhul kui tekib vajadus taotleda sotsiaaltoetusi, tuleb Teil end registreerida ning taotleda maksukoodi (codice fiscale) lähimas maksuameti osakonnas (Agenzia delle Entrate). Lisainfo www.agenziaentrate.it.

Itaalia maksuseadusandluse kohta leiab täiendavat infot:

www.finanze.it

www.taxalex.it

www.worldwide-tax.com

www.worldwide-tax.com/italy/indexitaly.asp

SOTSIAALKINDLUSTUS

Itaalias koordineerib sotsiaalkindlustussüsteem järgmisi teenuseid:

- haigus- ja emaduskindlustus,
- tööõnnetuste ja kutsehaiguste vastane kindlustus,
- üldine pensionikindlustus,
- töötuskindlustus.

Kohustuslikud haigus- ja õnnetuskindlustuse maksed lahutab tööandja töötaja palgast maha ja tasub need haigekassale.

Ka töötus- ja pensionikindlustuse maksed peab tööandja töötaja palgast kinni ja tasub need sotsiaalkindlustussüsteemis olevale Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) kohalikule esindusele.

Toetusi koordineerib Riiklik Sotsiaalkindlustusamet - *Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS)*. Kogu täiendav informatsioon INPS kodulehelt www.inps.it.

Sotsiaaltoetuste taotlemisel on vajalik maksukoodi olemasolu. Vt peatükki maksud.

Töötuskindlustushüvitis

Töötu, kes saab Eestist töötuskindlustushüvitist, võib minna tööd otsima ka teistesse liikmesriikidesse (sh. Itaaliasse) hüvitisele õigust kaotamata. Vaata lisainfot www.tootukassa.ee.

TERVISHOID

Arstiabi korraldamisega tegelevad kohalikud tervishoiuüksused või tervishoiuasutus (*Unita sanitaria locale* – USL), mis töötab riikliku tervishoiuteenistuse (*Servizio sanitario nazionale*) alluvuses. Ravi saamiseks peate esitama vormikohase tõendi USLi kontorile, kes väljastab Teile *USLi sertifikaadi* tervishoiuteenuste saamiseks. USLi kontor väljastab nõudel ka Itaalia tervishoiuskeemis praktiseerivate arstide ja hambaarstide nimekirja. Itaaliat külastavad inimesed, kel on kaasas vormikohane tõend, saavad vajaminevat arstiabi samadel tingimustel Itaalia kindlustatutega.

Haigestumise korral pöörduge *USL*iga liitunud arsti poole. Vastuvõtul esitage *USLi sertifikaat*, vormikohane tõend ja isikut tõendav dokument. Juhul, kui nõutavad dokumendid puuduvad, tuleb patsiendil tervishoiuteenuste eest tasuda täies mahus. Hiljem saab esitada *USL*ile taotluse tervishoiuteenuste arve hüvitamiseks. Seetõttu hoidke alles kõik arved ja kviitungid.

Lisainfo Itaalia Tervishoiuministeriumi kodulehel www.ministerosalute.it.

TÖÖ OTSIMINE

Töö otsimiseks Itaalias võib kasutada järgmisi kanaleid:

- **üleriigilised ajalehed**
näiteks "Corriere della Sera" www.corriere.it, "La Repubblica" www.repubblica.it, "Il Messagero", "La Stampa" www.lastampa.it, "Il Resto del Carlino", mis avaldavad suurel hulgal tööpakkumisi, tavaliselt juhtivtöötajatele või oskustöölisele. Veel leiab ajalehti www.newspapers.com. Sarnaselt Eestile tuleks lugeda ka kohalikke ajalehti, kust võib leida oskustöölisele ja büroopersonalile suunatud tööpakkumisi. Kaaluda võiks ka oma töötösimiskuulutuse avaldamist.
- **tööhõiveametid**
Itaalia tööhõive küsimustega tegeleva asutuse kodulehekülj www.cliclavoro.gov.it
Itaalias on peaaegu igas linnas töövahendusbüroo ("Ufficio di Collocamento"), kus osatakse Teid aidata. Vajalikud kontaktaadressid leiate kohalikest telefoniraamatutest.
- **isiklikud kontaktid**
- **eratöübürood**
- **otsekontakt firmadega** – vajalikud kontaktaadressid leiate ettevõtete infokataloogidest.
- **Europa töövahendusportaal** eures.europa.eu

Tööpakkumiste andmebaase internetis:

www.cliclavoro.gov.it

www.jobtel.it

www.bollettinodellavoro.it

www.cambiolavoro.com

www.informagiovaniin.it

www.corriere.it/lavoro

www.excite.it/lavoro

www.concorsi.it

www.offrolavoro.com

www.jobintourism.it

www.turismo.it

www.lavorare.com

www.lavoroggi.it

www.tiscalinet.it

www.centrorisorse.org

www.cliccalavoro.it

www.bancavenditori.org

www.for-it.it

www.infojobs.it

www.talentmanager.it

ELUASE

Eluruumide üürimisel tuleb arvestada, et turismipiirkondades ja linnade ajaloolistes südames on eluasemete hinnad väga kõrged kuigi üürimäärad on seadustega reguleeritud.

Tavaks on sõlmida pikaajalisi rendilepinguid, mida pikendatakse iga 4 aasta järel. Enamasti on rendileping kirjalik ja see peaks olema ametiasutuses registreeritud. Korteriomaniikud nõuavad enamasti tagatisraha 2-3 kuu üüri ulatuses, mis lepingu lõppedes tagasi makstakse.

Kinnisvara üürimise kuulutusi avaldavad:

- kinnisvara agentuurid,
- kohalikud ajalehed,
- internet – ohtrasti infot leidub turismilehekülgedel. Internetti on mõttekas kasutada eriti suurlinnade puhul. Lisagem siia juurde, et EURESe kaudu vahendatavate töökohtade puhul on heaks tavaks, et tööandja aitab tööle tulijaid majutuse leidmisel.

Kinnisvaraportaale:

www.arthur.it

www.casa.it

www.immobiliareitalia.com

www.paginebianche.it

www.paginegialle.it

www.affittareinitalia.it

www.agenzieimmobiliari.com

www.professionecasa.it

HARIDUS

Itaalias on esmase haridustaseme omandamine, mis kestab 8 aastat, kohustuslik ning riigi poolt finantseeritav. 3-aastasele eelkoolile, kus õpivad lapsed vanuses 3-6 eluaastat, järgneb 8-aastane õppetsükkel (alg- ja keskkool). Algkooli tulevad 6-aastased lapsed ning õpivad 5 aastat omandades lisaks põhiteadmiste esimest võõrkeelt, arvutit jms. Sellele järgnevat aega käsitletakse kui esimest astet keskkoolist (kestab 3 aastat).

8-aastase kohustusliku tsükli järel on lapsel valikuvõimalus kutsehariduse omandamise ja humanitaargümnaasiumis õppimise vahel.

Gümnaasiumiastmes õpivad lapsed 5 aastat ning on võimalik valida järgmiste ainete süvendatud õppimise vahel (st läbida tuleb kaks 2-aastast kursust): kunstid, sotsiaalteadused, majandus, keeled, muusika, teadus ja tehnoloogia. Viies õppeaasta on ette nähtud oma teadmiste süvendamiseks ja kõrgkooli astumise ettevalmistamiseks. Kool lõpeb eksamitega, mille tulemustest sõltub sissepääs kõrgkooli.

Kutsehariduse omandamine kestab vähemalt 3 aastat. Õppeaja lõpuks peaksid lapsed saama nii Itaalias kui kogu Euroopas tunnustatud kutsetunnistused. Võimalik on õppida kutsekoolis ka 4 aastat ning eksamite edukas läbimine peaks avama kõrgkoolide ukсед nendelegi lastele.

Itaalia haridussüsteem annab võimaluse õppida vähemalt 12 aastat või eriala omandamiseni.

Rahvusvahelisi koole on võimalik leida www.ecis.org.

Itaaliasse tööle asuvate laste vanematel on võimalik lapse haridustee jätkamiseks valida kahe võimaluse vahel: Itaalia koolisüsteem kus õpe toimub itaalia keeles ning rahvusvahelised koolid. Haridussüsteemi ja õppimisvõimaluste kohta pakub infot Euroopa PLOTEUS portaal: www.ploteus.net ning eures.europa.eu.

Teises riigis töötamiseks peab päritoluriigi kvalifikatsioon olema tunnustatud ka vastuvõtva riigi poolt. Sageli ei ole kvalifikatsiooni tunnustamine automaatne, kuna haridussüsteemid ja tööturu traditsioonid on riigiti väga erinevad.

Euroopas on liikmesriigiti erinevad kutsealad seadustega reguleeritud - riiklikult võib olla kehtestatud teatud hariduse või töökogemuse nõue. Reguleeritud kutse puhul vajab välisriigi kvalifikatsioon enne vaba juurdepääsu tööturule vastuvõtva riigi pädeva organi heakskiitu. Mittereguleeritud kutsealade puhul on juurdepääs teise riigi tööturule vaba ning tööle võtmise otsustab tööandja. Lisainfo ENIC/ NARIC Itaalia: www.cimea.it/.

KASULIKUD KONTAKTANDMED

Eesti suursaatkond Roomas

Viale Liegi 28, 00198 Roma.

tel. (39 06) 844 07 51

faks (39 06) 844 07 51 19

Konsuli vastuvõtuajad: E ja N 10.00-16.00

e-mail: saatkond@estemb.it

<http://www.estemb.it>

Itaalia suursaatkond Tallinnas

Vene 2 (3. korrus), 10123 Tallinn

tel. (+372) 627 61 60

faks (+372) 631 13 70

e-mail: ambasciata.tallinn@esteri.it

www.ambtallinn.esteri.it

Välisministeerium – www.esteri.it

Sotsiaalkindlustusamet - www.inps.it

Politsei - www.poliziadistato.it

Hädaabinumbrid Itaalias:

Karabinjeerid (sõjaväeline politsei) 112

Politsei 113

Kiirabi 118

Tuletõrje 118

MEELESPEA

Itaaliasse sõites tehke kindlaks, et Teil on olemas järgmised asjad:

- kehtiv Eesti pass või kehtiv ID-kaart
- kvalifikatsioonitunnistuse tõendatud tõlge
- elulugu, kandideerimisavaldus ja endiste tööandjate soovituskirjad
- koopiad sünnitunnistustest ja muudest perekonnaseisu tõenditest
- elamispind piirkonnas, kuhu Te minna kavatsete
- Euroopa ravikindlustuskaart, piisavalt raha arstiabi jaoks õnnetusjuhtumi korral või eratervisekindlustus (pole kohustuslik)
- piisavalt raha kuni esimese töötasu saamiseni või vajadusel koju pöördumiseni
- vajalikud U-vormid

Kui Teil on ülalkirjeldatu kohta küsimusi, siis palun pöörduge Teile sobivasse Töötukassa esindusse www.tootukassa.ee, Infotelefon: 15501

